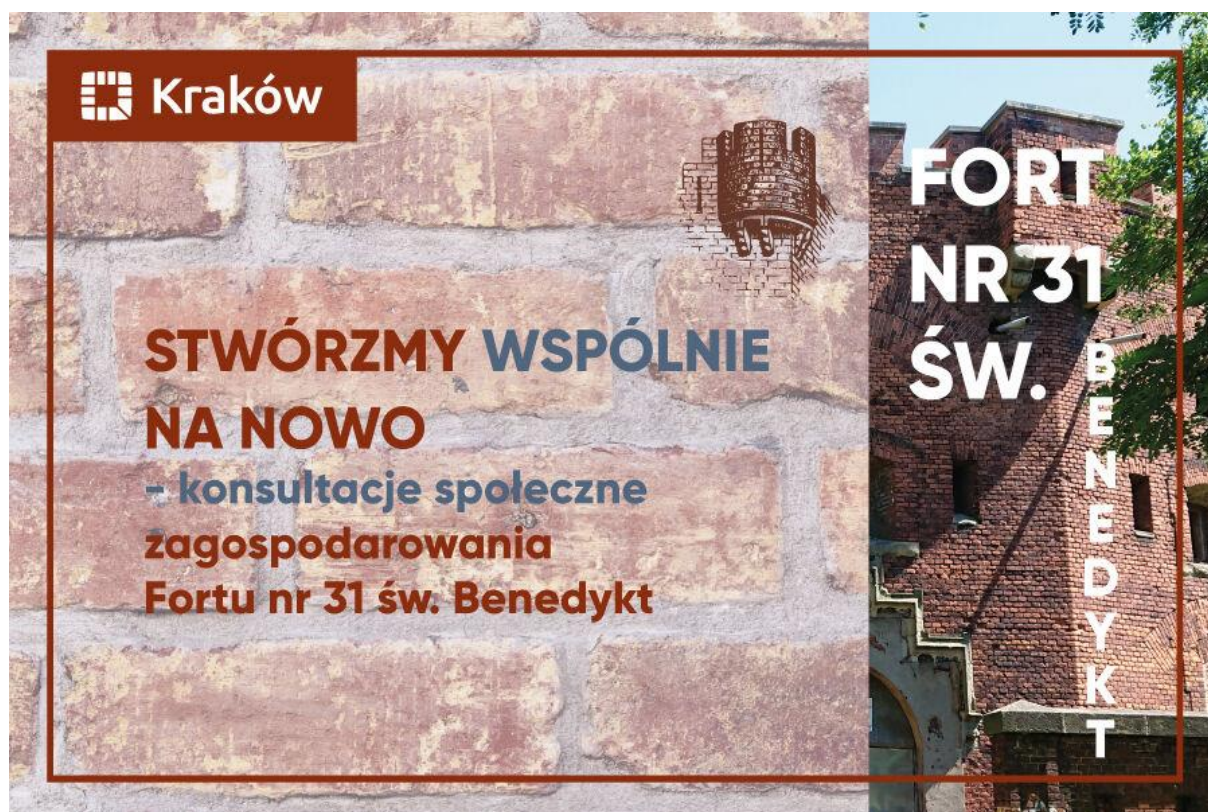

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

**STWÓRZMY WSPÓLNIE
NA NOWO**

- konsultacje społeczne
zagospodarowania
Fortu nr 31 św. Benedykt

**FORT
NR 31
ŚW. BENEDYKT**

PROWADZONYCH W DNIACH

27 września 2021 roku - 22 października 2021 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie	2
2. Podstawa prawna	2
3. Przedmiot konsultacji społecznych	2
4. Cel konsultacji społecznych	5
5. Akcja informacyjna	5
6. Przebieg konsultacji	7
7. Wyniki z konsultacji społecznych	16
8. Wnioski z konsultacji społecznych	22
9. Podsumowanie	23
10. Załączniki:	
Załącznik Nr 1 – Protokół ze spaceru badawczego	
Załącznik Nr 2 - Protokół ze spotkania informacyjnego	
Załącznik Nr 3 – Protokół z warsztatów planowania partycypacyjnego	
Załącznik Nr 4 - stanowisko Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN w przedmiocie zagospodarowania Fortu	
Załącznik Nr 5 - Koncepcja zagospodarowania Fortu jako Multi Tower	
Załącznik Nr 6 - Wyniki ankiet	

1. Wprowadzenie

Konsultacje społeczne dotyczące zagospodarowania Fortu nr 31 „Św. Benedykt” prowadzone były w okresie od 27 września do 22 października 2021 r. przez jednostkę merytoryczną Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie we współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa oraz Fundacją Biuro Inicjatyw Społecznych.

2. Podstawa prawna

Konsultacje społeczne prowadzone były na podstawie uchwały Nr CXI/2904/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 września 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Miejskiej Kraków oraz z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

3. Przedmiot konsultacji społecznych

Fort nr 31 „Św. Benedykt” położony jest przy ul. Porucznika Stawarza 29 w Krakowie, w dzielnicy Podgórze. Obiekt stanowi własność komunalną. Aktualnie pozostaje w zarządzie dwóch jednostek gminnych:

- działka nr 569/14 o powierzchni 31 279,00 m², stanowiąca zewnętrzną część Fortu (tzw. Błonia Podgórskie) w zarządzie Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie.
- działka nr 569/15 o powierzchni 7 884,00 m², otoczona ogrodzeniem, w którym znajdują się wszystkie zabudowania i większość zachowanych form ziemnych. W skład zabudowań Fortu wchodzi obiekt kubaturowy, taras widokowy i zadaszony wał. Ta działka pozostaje w zarządzie Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie.

Fort Nr 31 „św. Benedykt” jest jedynym zachowanym spośród trzech murowanych dzieł obronnych przyczółka podgórskiego dawniej Twierdzy Kraków. Fort zbudowano w latach 1853-56 w oparciu o formułę wieży artyleryjskiej, spotykanej w wielu twierdzach europejskich (np. Weronia, Linz, Ulm, Modlin, Lwów i in.), jednak fort krakowski uchodzi za jeden z najlepiej zachowanych obiektów tego typu. Jego wartość jako zabytku sztuki fortyfikacyjnej jest więc olbrzymia. Fort zbudowano na rzucie regularnego 16-boku z okrągłym wewnętrznym dziedzińcem. Budynek, podpiwniczony tylko w części, ma dwie nadziemne kondygnacje kazamatowe, zwieńczone otwartym tarasem artylerii i piechoty.

W 1861 r. Fort osłonięto dodatkowym wałem ziemnym, zaś w 1887 r. – wraz z całym grzbieciem Krzemionek – fortyfikacjami bastionowymi, zachowanymi w sąsiedztwie fortu do dziś. W końcu XIX w. po kolejnej rozbudowie Twierdzy fort utracił wartość bojową, pełniąc odtąd funkcje pomocnicze, po 1918 r. – mieszkalne. Przed 1914 r. między fortem, a pobliskim kościołkiem św. Benedykta umieszczono zachowaną mimo zniekształceń do dziś ziemną baterię. W 1984 r. obiekt został opuszczony przez mieszkańców. Do dziś przetrwało wiele elementów pierwotnego wystroju i wyposażenia fortu, w tym stolarka bram i część drzwi wewnętrznych, unikalny most zwodzony czy kamienne portale. Dodatkowo podnosi to wartość zabytku.

Całość Fortu w obrębie obu działek jest wpisana do rejestru zabytków pod nr A-808 decyzją z dnia 29.06.1989 r.

Zgodnie z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego na terenie całego Fortu istnieje zakaz wprowadzania w przestrzeń nowych stałych obiektów, a jedynie, np. elementy małej architektury, ciągów pieszych lub dróg dojazdowych zgodnie z projektem zagospodarowania Fortu.

W dniu 21 września 2021 r. Prezydent Miasta Krakowa zaprosił mieszkańców Krakowa do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych na temat zagospodarowania Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”. Informacja ta została opublikowana m.in. na portalu internetowym Obywatelski Kraków (www.obywatelski.krakow.pl).

W ramach konsultacji zaplanowano:

→ 27 września – 12 października 2021 r. – badanie ankietowe.

Ankieta dotycząca zagospodarowania Fortu nr 31 „Św. Benedykt” była dostępna online oraz w wersji papierowej w:

- siedzibie Programu Aktywności Lokalnej Stare Podgórze/Zabłocie, ul. Dąbrówki 7/3-4
- siedzibie Rady Dzielnicy XIII Podgórze, Rynek Podgórski 1
- Centrum Kultury Podgórze, ul. Sokolska 13

→ 2 października 2021 r. o godz. 11.00 - spacer badawczy po terenie Fortu

→ 7 października 2021 r. w godz. 17.00-19.00 spotkanie informacyjne w Muzeum Podgórze przy ul. Limanowskiego 51

→ 19 października 2021 r. w godz. 17.00-19.00 warsztat planowania partycypacyjnego w Muzeum Podgórze przy ul. Limanowskiego 51

4. Cel konsultacji społecznych

Celem konsultacji było uzyskanie informacji na temat pomysłów oraz oczekiwań mieszkańców dotyczących zagospodarowania przestrzeni Fortu Nr 31 "Św. Benedykt" oraz wypracowanie wytycznych, rekomendacji i warunków do następnego etapu, jakim będzie przygotowanie programu funkcjonalno-użytkowego dla obiektu.

5. Akcja informacyjna

Konsultacje społeczne dotyczące zagospodarowania Fortu Nr 31 „Św. Benedykt” prowadzone były w okresie od 27 września do 22 października 2021 r.

W konsultacjach mogli wziąć udział wszyscy zainteresowani mieszkańcy miasta Krakowa. W ramach akcji informacyjnej przeprowadzono poniższe działania:

➤ **Konsultacje społeczne prowadzone poprzez portal internetowy Obywatelski Kraków (www.obywatelski.krakow.pl)**

Podczas konsultacji wykorzystano elementy serwisu takie jak: dział „aktualności”, dział „aktualne konsultacje społeczne”, ankietę internetową oraz newsletter.

W dziale „aktualności” 21 września 2021 r. opublikowano informację, że Prezydent Miasta Krakowa zaprasza mieszkańców do wzięcia udziału w zaplanowanych na okres od 27 września do 22 października 2021 r. konsultacjach społecznych na temat zagospodarowania Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”, prowadzonych przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie we współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa. W tekście podano także harmonogram działań konsultacyjnych i cel konsultacji.

27 września 2021 r. opublikowano informację, że Prezydent Miasta Krakowa zaprasza mieszkańców do udziału w konsultacjach społecznych dotyczących zagospodarowania Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”. W tekście poinformowano, że jednostką merytoryczną prowadzącą konsultacje jest Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie i podano podstawę prawną prowadzonych konsultacji. Poinformowano też o celu konsultacji i czasie ich trwania. Podano też harmonogram działań konsultacyjnych i poinformowano o sposobach, jakimi mieszkańcy mogli brać udział w konsultacjach. Podano także link do ankiety on-line dotyczącej przedmiotowych konsultacji oraz informację, gdzie jest ona dostępna w formie papierowej.

W tekście znalazła się też informacja o samym Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”.

12 października 2021 r. opublikowano informację przypominającą, że przedmiotowe konsultacje trwają do 22 października 2021 r. i że ankietę opracowaną na potrzeby tych konsultacji można wypełniać w wersji on-line i papierowej tylko do 12 października 2021 r.

W tekście podano lokalizację punktów, w których można było wypełniać ankietę i poinformowano, że wnioski z zebranych ankiet stanowią materiał pomocniczy do warsztatów planowania partycypacyjnego, zaplanowanych na 19 października o godz. 17.00 w Muzeum Podgórze przy ulicy Limanowskiego 51.

Poinformowano też krótko o celu przedmiotowych konsultacji, jednostce merytorycznej je prowadzącej i podstawie prawnej konsultacji.

18 października 2021 r. opublikowano informację o mających się odbyć następnego dnia o godzinie 17:00 w Muzeum Podgórze przy ul. Limanowskiego 51 warsztatach planowania partycypacyjnego, zorganizowanych w ramach konsultacji społecznych dotyczących zagospodarowania Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”. W tekście poinformowano, że wstęp na warsztaty był wolny i nie była wymagana wcześniejsza rejestracja.

W dziale „aktualne konsultacje społeczne” 27 września 2021 r. opublikowano informację, że Prezydent Miasta Krakowa zaprasza mieszkańców do udziału w konsultacjach społecznych dotyczących zagospodarowania Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”. W tekście poinformowano, że jednostką merytoryczną prowadzącą konsultacje jest Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie i podano podstawę prawną prowadzonych konsultacji.

Poinformowano też o celu konsultacji i czasie ich trwania. Podano też harmonogram działań konsultacyjnych i poinformowano o sposobach, jakimi mieszkańcy mogli brać udział w konsultacjach. Podano także link do ankiety on-line dotyczącej przedmiotowych konsultacji oraz informację, gdzie jest ona dostępna w formie papierowej.

W tekście znalazła się też informacja o samym Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”.

Ponadto, jako pliki do pobrania zamieszczono:

1. Atlas Twierdzy Kraków – Fort nr 31 „Św. Benedykt”
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – rysunek – Stare Podgórze – Wzgórze Lasoty
3. Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania – Stare Podgórze – Wzgórze Lasoty

➤ **Konsultacje społeczne na profilu Miejskiego Centrum Dialogu w Krakowie na Facebooku i Instagramie**

27 września 2021 r. opublikowano post, w którym zaproszono do udziału w zaplanowanych od 27 września do 22 października 2021 r. konsultacjach społecznych dotyczących zagospodarowania Fortu Nr 31 "Św. Benedykt".

W tekście podano link do ankiety on-line dotyczącej przedmiotu konsultacji i poinformowano, gdzie ankieta ta jest dostępna w wersji papierowej. Podano też miejsca i terminy spaceru

badawczego po terenie fortu, spotkania informacyjnego i warsztatów planowania partycypacyjnego.

29 września 2021 r. opublikowano post, w którym zaproszono do punktu informacyjnego przy Rynku Podgórskim, w którym promowano konsultacje zagospodarowania Fortu Nr 31 "Św. Benedykt"

2 października 2021 r. zamieszczono post wraz ze zdjęciami, informujący o trwającym spacerze badawczym po terenie Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”.

4 października 2021 r. opublikowano post, w którym zaproszono do wzięcia udziału w przedmiotowych konsultacjach poprzez wypełnienie ankiety w terminie do 12 października 2021 r. lub wzięcie udziału w spotkaniu informacyjnym oraz warsztatach.

12 października 2021 r. zamieszczono post, przypominający, że jeszcze tylko do końca tego dnia można było wypełniać w formie elektronicznej i papierowej ankiety dotyczące zagospodarowania fortu.

18 października 2021 r. opublikowano zaproszenie do udziału w warsztatach planowania partycypacyjnego zaplanowanych na 19 października 2021 r. o godzinie 17:00 w Muzeum Podgórze przy ul. Limanowskiego 51.

22 października 2021 r. zamieszczono post, w którym przypomniano, że tego dnia kończą się konsultacje społeczne zagospodarowania przestrzeni Fortu Nr 31 "św. Benedykt" i podziękowano wszystkim uczestnikom za zaangażowanie i udział w warsztatach partycypacyjnych.

6. Przebieg konsultacji

Konsultacje miały charakter powszechny, mieszkańcy mogli przedstawić swoje pomysły oraz oczekiwania dotyczące zagospodarowania przestrzeni Fortu Nr 31 "Św. Benedykt".

Konsultacje odbyły się zgodnie z założeniami harmonogramu.

Spacer badawczy po terenie Fortu w dniu 2 października o godzinie 11.00.

W dniu spaceru na miejsce zbiórki, tj. przed wejściem do obiektu przybyło około 60 mieszkańców Krakowa oraz przedstawiciele Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN i Stowarzyszenia PODGORZE.PL, a także przedstawiciele Rady i Zarządu Dzielnicy XIII Podgórze (Zastępca Przewodniczącego Rady i Zarządu – Mirosław Szczygieł, Członek Zarządu – Jarosław Komorniczak, Jacek Młynarz), Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie (Anita Wójcik – Zastępca Dyrektora ds. Eksploatacji, Marcin Paradyż – Zastępca Dyrektora ds. Technicznych, Justyna Góralczyk – Kierownik Referatu Lokali Służby Zdrowia

i Fortów, Alina Lubryczyńska – Inspektor Nadzoru Inwestorskiego) oraz Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa (Piotr Marzec). Obecna była również Aleksandra Latocha – przedstawicielka Fundacji Biuro Inicjatyw Społecznych, która miała poprowadzić kolejne spotkania w ramach konsultacji. Stawili się również eksperci i znawcy fortyfikacji, którzy mieli prowadzić spacer, w osobach pracowników naukowych Politechniki Krakowskiej: dra inż. arch. Filipa Suchonia oraz dra inż. arch. Krzysztofa Wielgusa.

Po rozpoczęciu spaceru i powitaniu przybyłych przez Dyrektora Marcina Paradyża, uczestnicy wraz z ekspertami przeszli wokół obiektu. Przedstawiona została historia obiektu na tle budownictwa obronnego, architektury i urbanistyki połowy XIX wieku oraz zagadnień rewaloryzacji obiektu od końca lat 70 XX w. Opis funkcjonalny i strukturalny elementów fortu przedstawił dr inż. arch. Filip Suchoń. Omówiona została charakterystyka obiektu i jego historia, w tym jego wykorzystywanie na cele mieszkalne, przedstawiony został wygląd elewacji, jak również wpływ zmian przeznaczenia obiektu na jego stan.

W dalszej części uczestnicy przeszli na dziedziniec Fortu, gdzie mogli się zapoznać z przygotowanymi przez ekspertów materiałami archiwalnymi. Ekspertzy przedstawili główne zagrożenia i możliwości związane z zagospodarowaniem obiektu. Wskazali, że ich zdaniem pomysły w tym zakresie powinny być ostrożne, z uwzględnieniem uwarunkowań Fortu, szczególnie w odniesieniu do klatki schodowej. Podniesiona została możliwość otworzenia na dachu budynku tarasu widokowego, co mogłoby się wiązać z ingerencją w zieleń, celem stworzenia osi widokowych. W dalszej kolejności uczestnicy podzieleni zostali na dwie grupy, każda pod przewodnictwem jednego z ekspertów, celem bezpiecznego zwiedzenia kolejnych kondygnacji obiektu. Na każdym etapie spaceru eksperci odpowiadali na pojawiające się pytania zwiedzających. Grupom zwiedzających został przedstawiony kontekst „kopernikańskiego przewrotu” w fortyfikacji i urbanistyce - zaprzestanie budowy ciągłych umocnień na rzecz luźnego pierścienia (łańcucha) samodzielnych fortów, wspierających się ogniem. Pierwszymi budowlami w takich twierdzach były właśnie forty wieżowe, takie jak Fort (Wieża 31) Św. Benedykt. Wskazano też typy i sposób działania uzbrojenia.

Podczas gdy uczestnicy udali się na piętro, na terenie Fortu pojawiła się grupa dzieci i młodzieży z opiekunami, zainteresowana zwiedzeniem Fortu. Nowo przybyłych powitała Dyrektor Anita Wójcik, a pomocą służył przedstawiciel Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN –Krzysztof Śliwa, który z zaangażowaniem poprowadził kolejną, trzecią grupę zwiedzających.

Po zwiedzeniu wyższych kondygnacji i krótkiej dyskusji uczestnicy zostali zachęcani do udziału w kolejnych spotkaniach w ramach konsultacji. Podczas dyskusji przedstawiciele Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN przekazali obecnym stanowisko w przedmiocie zagospodarowania Fortu – Wieża Techniki. A autorzy przynieśli wydruki ulotek z opisem koncepcji.

Liczba uczestników spaceru stale się zmieniała, mieszkańcy i spacerowicze chętnie korzystali z możliwości wejścia na teren obiektu i zapoznania się z nim. Łącznie obiekt zwiedziło około 100-120 osób.

Około godziny 14:00 spacer został zakończony. Przez cały czas trwania spaceru uczestnikom została zapewniona możliwość wypełniania ankiet konsultacyjnych.

Spotkanie informacyjne w dniu 7 października o godz. 17.00 w Muzeum Podgórze przy ul. Limanowskiego 51.

W dniu spotkania do Muzeum Podgórze przybyło około 20 mieszkańców Krakowa oraz przedstawiciele Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN i Stowarzyszenia PODGORZE.PL, a także przedstawiciele Rady i Zarządu Dzielnicy XIII Podgórze (Zastępca Przewodniczącego Rady i Zarządu – Mirosław Szczygieł, Jacek Młynarz), Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie (Marcin Paradyż – Zastępca Dyrektora ds. Technicznych, Justyna Góralczyk – Kierownik Referatu Lokali Służby Zdrowia i Fortów), Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie (Łukasz Pawlik – Zastępca Dyrektora ds. Zieleni) oraz Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa (Piotr Marzec). Obecna była również Aleksandra Latocha – przedstawicielka Fundacji Biuro Inicjatyw Społecznych, prowadząca i moderatorka spotkania. Stawili się również eksperci i znawcy fortyfikacji, w osobach pracowników naukowych Politechniki Krakowskiej: dra inż. arch. Filipa Suchonia oraz dra inż. arch. Krzysztofa Wielgusa.

Spotkanie rozpoczęła Aleksandra Latocha, która powitała uczestników, przedstawiła główne zasady współpracy oraz plan spotkania.

W drugiej części otwarcia głos zabrał Dyrektor Marcin Paradyż, który przedstawił cel konsultacji tj. zebranie pomysłów i oczekiwań mieszkańców dotyczących zagospodarowania Fortu nr 31 „Św. Benedykt”. Następnie zaprezentował przykładowy model realizacji inwestycji tego rodzaju z wyszczególnieniem jej poszczególnych etapów:

- wybór funkcji – dokonanie analizy zgłoszonych pomysłów i oczekiwań w ramach konsultacji oraz wybór głównych funkcji do realizacji,
- program funkcjonalno-użytkowy – stworzenie programu funkcjonalno-użytkowego dla wybranych funkcji, wraz z dostosowaniem do możliwości adaptacyjnych obiektu, uzyskanie opinii konserwatorskiej, wykonanie szacunkowego zestawienia kosztów realizacji inwestycji,
- decyzja co do realizacji inwestycji – określenie przyszłego użytkownika, źródeł finansowania inwestycji, wprowadzenie zadania inwestycyjnego do Wieloletniej Prognozy Finansowej i budżetu Gminy Miejskiej Kraków,
- wykonanie projektu budowlanego – wykonanie kompletnej dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji umożliwiających realizację prac budowlanych,
- realizacja prac budowlanych – wykonanie prac budowlanych i uzyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.

Na pytanie mieszkańców Dyrektor wskazał, że minimalny czas potrzebny do zrealizowania inwestycji to około 5-6 lat pod warunkiem posiadania środków finansowych na jej realizację w pełnej wysokości, tak aby poszczególne prace mogły być wykonywane na bieżąco i w pełnym zakresie, bez przerw spowodowanych brakiem pełnego finansowania. Podkreślił również, że realizacja każdego z etapów prowadzenia inwestycji wymaga zabezpieczenia na ten cel środków finansowych w budżecie GMK i WPF.

Kolejną część spotkania poprowadził ekspert dr inż. arch. Filip Suchoń. W swojej prezentacji wskazał na kluczowe aspekty rewitalizacji: zabytek, instytucje, społeczność, finanse, przyroda.

Przedstawił przykładowe analizy, z wykorzystaniem aspektów: strony silne, strony słabe, szanse, zagrożenia. Poruszył również kwestię wytycznych konserwatorskich. W odniesieniu do parteru konieczne jest udostępnienie obiektu ze względu na wartość unikalnego zabytku techniki i myśli inżynierskiej, brak zgody na stałe zadaszenie wewnętrznego dziedzińca, ścisłe wymogi odnośnie konserwacji elewacji. W odniesieniu do piętra brak zgody na wprowadzanie przebić i wtórnych podziałów wewnątrz, prowadzenie instalacji zgodnie z zachowanymi kanałami dymowymi i wentylacyjnymi, natomiast w kwestii dachu konieczne jest przeprowadzenie konsultacji ze specjalistami. Ekspert wskazał również na zasygnalizowane w trakcie spaceru badawczego aspekty związane z klatką schodową: bezpieczeństwo użytkownika, droga ewakuacyjna, dostępność, ingerencja w strukturę. Przedstawił zestawienie potencjalnych funkcji, w tym m.in. muzealną, biurową, artystyczną, edukacyjną oraz kryteria decydujące o pozytywnej ocenie wariantu projektowego. Na zakończenie tej części spotkania ekspert podkreślił, że obiekt istnieje od blisko 165 lat, a od ponad 35 lat jest czasowo udostępniany.

Następnie ekspert dr inż. arch. Krzysztof Wielgus przedstawił przykłady dobrych praktyk – najbardziej adekwatnych do Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”. Ukazał je w formie krótkiej prezentacji multimedialnej, w oparciu o przykłady z Chorwacji (Fort Bourignon w Twierdzy Pula), z Holandii (Fort Bij Asperen i Westbaterij Muiden), z Włoch (Twierdza Werona), z Niemiec (Twierdza Ulm) a także ze Stanów Zjednoczonych (projekty fortyfikacji - baterii/redut wieżowych z Twierdzy West Point, projektu Tadeusza Kościuszki jako pioniera nowych trendów w fortyfikacji). Głównym zadaniem prezentacji było jednak ukazanie możliwości udanych, a niskonakładowych i niskoingerencyjnych adaptacji dla celów kultury. Ukazano szerzej dobre przykłady z Twierdzy Kraków (Bastion III, Fort 2 „Kościuszek”) i przede wszystkim z terenu Twierdzy Przemyśl - Pomnika Historii RP. Jako przykład podsumowujący ekspert wskazał nowoczesne interaktywne muzeum inżynierii w Albula (Kanton Gryzonia, Szwajcaria) będące elementem zabytkowej Kolei Retyckiej - Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO. Wskazał na ważny aspekt wartości Fortu Nr 31 "Św. Benedykt" - nie tylko jako zabytku fortyfikacji czy pamiętki militarnej lecz zabytku tzw. "inżynierii bohaterskiej".

W kolejnej części spotkania prowadząca Aleksandra Latocha zachęciła uczestników do zadawania pytań panelistom w składzie: dr inż. Filip Suchoń, dr inż. Krzysztof Wielgus, dyr. Marcin Paradyż, dyr. Łukasz Pawlik. Jedną z poruszonych kwestii była sprawa inwentaryzacji zieleni na działce znajdującej się w zarządzie Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie. Dyrektor Marcin Paradyż poinformował, że w przyszłym roku planowane jest zlecenie opracowania inwentaryzacji zieleni z projektem gospodarki zielenią. Przedmiotem zainteresowania uczestników była również sprawa dostępności obiektu, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Eksperti wskazali, że specyfika klatki schodowej i ograniczenia konserwatorskie raczej uniemożliwiają osobom z niepełnosprawnościami dostęp na wyższe kondygnacje. Zdaniem ekspertów ewentualne dobudowanie windy do obiektu byłoby problematyczne, z punktu widzenia konserwatorskiego. W ostateczności eksperci widzą możliwość zainstalowania jakiegoś rodzaju dźwigu osobowego w duszy schodów, podnośnik pneumatyczny itp. Umożliwiłaby on dostęp na wyższe kondygnacja osobom z ograniczeniami ruchu przy czym inwestycja ta byłaby kosztowna, niełatwa technicznie, a przepustowość byłaby ograniczona. W kwestii dostępności rozumianej jako dojazd eksperci wskazali, że konieczne jest zapewnienie dostępu służbom technicznym, natomiast przy obiekcie nie powinien powstać żaden dodatkowy parking. Padło pytanie o kwestie finansowania inwestycji, w odpowiedzi na które Dyrektor Marcin Paradyż wskazał na środki własne Gminy Miejskiej

Kraków, środki ze Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa (z zastrzeżeniem, że to dofinansowanie obejmowałoby tylko prace konserwatorskie, natomiast na wszystkie pozostałe, w tym nowe instalacje konieczne byłoby wydatkowanie innych środków) oraz środki z Unii Europejskiej, przy czym nie są jeszcze znane zasady nowego programu. Ostatnią kwestią było istniejące ogrodzenie obiektu. Przekazano uczestnikom, że w przypadku prowadzenia prac budowlanych w ramach inwestycji konieczne będzie zabezpieczenie terenu przed dostępem osób trzecich, natomiast w dalszym etapie możliwe jest zrezygnowanie z ogrodzenia.

Podsumowując spotkanie, prowadząca Aleksandra Latocha poprosiła uczestników o zgłaszanie swoich pomysłów na zagospodarowanie Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”. Pojawiły się następujące propozycje:

- wieża techniki (Małopolskie Stowarzyszenie Miłośników Historii RAWELIN),
- minimum ingerencji, charakter spacerowy (zbliżony do wieży techniki),
- teatr elżbietański/szekspirowski,
- miejsce aktywności lokalnej społeczności,
- połączenie funkcji społecznych i historycznych,
- jak Fort Gerharda w Świnoujściu,
- galeria krakowskich artystów.

***Warsztaty planowania partycypacyjnego w dniu 19 października o godz. 17.00
w Muzeum Podgórze przy ul. Limanowskiego 51.***

W dniu warsztatów do Muzeum Podgórze przybyło około 20 mieszkańców Krakowa oraz przedstawiciele Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN i Stowarzyszenia PODGORZE.PL, a także Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa – Andrzej Kulig, przedstawiciele Rady i Zarządu Dzielnicy XIII Podgórze (Zastępca Przewodniczącego Rady i Zarządu – Mirosław Szczygieł, Jacek Młynarz), Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie (Marcin Paradyż – Zastępca Dyrektora ds. Technicznych, Justyna Góralczyk – Kierownik Referatu Lokali Służby Zdrowia i Fortów), Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie (Łukasz Pawlik – Zastępca Dyrektora ds. Zieleni, Bożena Kotońska) oraz Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa (Mateusz Płoskonka – Zastępca Dyrektora). Obecna była również Aleksandra Latocha – przedstawicielka Fundacji Biuro Inicjatyw Społecznych, prowadząca i moderatorka warsztatów. Stawili się również eksperci i znawcy fortyfikacji, w osobach pracowników naukowych Politechniki Krakowskiej: dra inż. arch. Filipa Suchonia oraz dra inż. arch. Krzysztofa Wielgusa.

Spotkanie rozpoczęła Aleksandra Latocha, która powitała uczestników, przypomniała główne zasady współpracy oraz pomysły na fort, które pojawiły się podczas spotkania informacyjnego.

Przedstawiła również plan warsztatów:

- Otwarcie spotkania, przypomnienie celu i zasad konsultacji oraz ustaleń ze spotkania informacyjnego,
- Prezentacja wyników ankiety,
- Prace warsztatowe nad ogólnymi założeniami zagospodarowania Fortu,
- Prace warsztatowe nad potencjalnymi funkcjonalnościami Fortu,
- Podsumowanie.

Następnie głos zabrał Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa Andrzej Kulig, który podkreślił wartość głosu społeczności. Wyraził przekonanie, że Fort Nr 31 „Św. Benedykt” zasługuje na świetny pomysł, aby służyć mieszkańcom. Zwrócił również uwagę na szczególne znaczenie Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, który stał się sojusznikiem w dbaniu o forty byłej Twierdzy Kraków. Wsparcie finansowe SKOZK jest niezwykle ważnym uzupełnieniem środków własnych Gminy Miejskiej Kraków w realizacji prac rewitalizacyjnych. Prezydent życzył uczestnikom warsztatów powodzenia.

W dalszej części Dyrektor Mateusz Płoskonka przedstawił wyniki ankiet. Dyrektor podsumował, że najmocniej wybrzmiały funkcje kulturalne i muzealne.

Następnie prowadząca Aleksandra Latocha zaprosiła obecnych do udziału w pierwszej części właściwych warsztatów. Przedstawiła zasady – praca w formule World Cafe w 4 grupach, nad 4 zagadnieniami:

- **Co się powinno wydarzyć, byśmy mogli mówić o sukcesie ?**
- **Co się nie powinno wydarzyć, byśmy mogli mówić o sukcesie ?**
- **Co z tą zielenią ?**

- **Jak umożliwić relaks i rekreację ?**

Po ok. 30 minutach pracy warsztatowej każda z grup zaprezentowała obecnym wyniki swojej pracy. Po przedstawieniu wyników pracy grup została przeprowadzona krótka dyskusja. Kwestia zieleni była obszarem, w którym jest najwięcej znaków zapytania i najmniej danych.

Po krótkiej przerwie prowadząca Aleksandra Latocha zaprosiła obecnych do uczestnictwa w drugiej części warsztatów, odnoszącej się do analizy możliwych funkcji dla Fortu Nr 31 „Św. Benedykt” - praca w czterech podgrupach do wyboru:

- funkcja muzealno-historyczna,
- funkcja kulturalno-artystyczna,
- funkcja społeczno-sąsiedzka,
- połączenia (dyskusja nad możliwymi łączeniami różnych funkcji).

Po ok. 30 minutach pracy warsztatowej każda z grup zaprezentowała obecnym wyniki swojej pracy.

W dalszej kolejności rozpoczęła się dyskusja, w trakcie której zwrócono uwagę m.in. na kwestię wilgoci w obiekcie, która mogłaby zagrażać eksponatom w przypadku wyboru funkcji muzealno-historycznej. Przedstawiciel Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN wyjaśnił zgromadzonym pomysł stworzenia w obiekcie lapidarium. Polegać miałyby to na wydzieleniu części pomieszczeń celem gromadzenia i eksponowania różnych relikwów związanych z Twierdzą Kraków, które zostały wykopane przy okazji budowy dróg. W odpowiedzi na ten pomysł pojawił się argument, że taki rodzaj muzeum można stworzyć w każdym innym miejscu, natomiast Fort Nr 31 „Św. Benedykt” jest obiektem tak wyjątkowym, że to do niego jako najważniejszego eksponatu powinny być ewentualnie dobrane i dopasowane inne. Uczestnicy zgodzili się natomiast, że w obiekcie powinny być łączone różne funkcje, z wyeksponowaniem funkcji historyczno-zabytkowej (muzeum).

Na koniec głos zabrał Dyrektor Marcin Paradyż, który podziękował uczestnikom za obecność i włożoną pracę.

W trakcie warsztatów jeden z uczestników przedstawił obecnym swoją ideę zagospodarowania Fortu, którą określił jako Multi Tower – Kultura, Sztuka, Technika, Nauka, Spotkania.

Około godziny 19:30 spotkanie zostało zakończone.

Badanie ankietowe anonimowe w formie elektronicznej oraz papierowej w dniach

27 września 2021 r. - 12 października 2021 r.

Mieszkańcy Krakowa mogli wyrazić oczekiwania dotyczące zagospodarowania Fortu Nr 31 „Św. Benedykt” za pośrednictwem specjalnie przygotowanej ankiety elektronicznej, udostępnionej również w formie papierowej.

Elektroniczna ankieta dostępna była w informacjach o konsultacjach na portalu internetowym Obywatelski Kraków (www.obywatelski.krakow.pl) i w internetowym serwisie Miejskiego Centrum Dialogu (www.dialoguj.pl).

W formie papierowej ankietę wypełnić można było w:

- siedzibie Programu Aktywności Lokalnej Stare Podgórze/Zabłocie, ul. Dąbrówki 7/3-4
- siedzibie Rady Dzielnicy XIII Podgórze, Rynek Podgórski 1
- Centrum Kultury Podgórze, ul. Sokolska 13

7. Wyniki z konsultacji społecznych

➤ *Wyniki z ankiet*

W trakcie konsultacji społecznych, w dniach 27 września 2021 r. - 12 października 2021 r. zebrano 539 ankiet. Informacje uzyskane od mieszkańców zostały poddane analizie.

Respondenci ankiety to w większości osoby mieszkające w pobliżu fortu, w Dzielnicy XIII Podgórze (285 osób). Wiekowo najliczniejszą grupę wypowiadających się stanowiły osoby w wieku od 36 do 45 lat (149 ankiet), a także w wieku 26-35 lat (137 ankiet) i w wieku 46-55 lat (92 ankiety). Ankietę wypełniło 305 kobiet i 222 mężczyzn. Osiem osób nie podało płci.

W pytaniu „Jakie funkcje powinien spełniać budynek Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”, tak by przysłużył się wszystkim mieszkańcom?” respondenci opowiadali się głównie za:

- funkcją kulturalną np. dom kultury, muzeum, wystawy, miejsce wystaw i imprez plenerowych, klubokawiarnia (388 głosów),
- utworzeniem miejsca integracji i organizacji sąsiedzkiej z przestrzenią na inicjatywy mieszkanki i mieszkańców (229 głosów),
- funkcją muzealną (213 głosów),
- funkcją społeczną np. klub seniora, miejsce dla aktywnej młodzieży (185 głosów),
- utworzeniem biblioteki (94 głosów),
- inne propozycje - funkcja muzealna, ale budynek powinien zostać zabezpieczony i pozostawiony bez zmian z opcją do zwiedzania, funkcja muzealna – muzeum interaktywne lub siedziba Muzeum Twierdzy Kraków, funkcja społeczna np. miejsce otwarte na inicjatywy mieszkańców czy miejsce społeczno-kulturalne, HUB dla organizacji, funkcja turystyczna np. hotel, centrum informacji turystycznej, funkcja

kulturalna np. galeria sztuki, funkcja gastronomiczna np. kawiarnie, bary, restauracje, funkcja kulturalna np. koncerty, pokazy filmów, odczyty itp., pozostawienie terenu w obecnej formie, przedszkole, skatepark, punkt widokowy, obiekt sportowy np. basen, wybieg dla psów (86 głosów).

Uwaga – to było pytanie wielokrotnego wyboru, więc respondent mógł podać kilka odpowiedzi.

W pytaniu „Czy dopuszcza Pan/Pani w ramach zagospodarowania terenu wokół Fortu Nr 31 „Św. Benedykt” ingerencje w otaczającą zieleń w obrębie ogrodu, aby wyeksponować Fort oraz stworzyć osie widokowe” ankietowani byli podzieleni. Odpowiedź twierdzącą udzieliło 46 % respondentów. Przeciwno ingerencji w zieleń było 40 % osób. Część ankietowanych (8 %) udzieliła innej odpowiedzi np.:

- „Jest to nawet konieczne, by zieleń wokół fortu nie rosła samopas. Trzeba zdecydowanie ją okiełznać, uprzętnąć teren z martwych pni. Oczyszczyć fosę i zadbać o drzewa które rosną najbliżej obiektu. Regularnie kosić i sprawdzać stan.”
- „Pod warunkiem wykonania nasadzeń zastępczych.”
- „Tak, ale w minimalnych zakresie ingerującym w zieleń.”

Pytanie nr 6 „W jaki sposób chciałaby Pani/chciałby Pan mieć możliwość spędzania wolnego czasu w Forcie” ?” (poniżej najbardziej popularne odpowiedzi)

- udział w wydarzeniach dotyczących kultury i sztuki,
- korzystanie z przestrzeni gastronomicznej,
- udział w wydarzeniach o charakterze historycznym,
- rekreacja, aktywny wypoczynek,
- odpoczynek, relaks,
- udział w spotkaniach w przestrzeni stworzonej dla mieszkańców na warsztaty i inne wspólne aktywności.

Pytanie 7 „Jakie wydarzenia i inicjatywy chciałaby Pan/Pani aby odbywały się w Forcie Nr 31 „Św. Benedykt” i w jego otoczeniu ?” (poniżej najbardziej popularne odpowiedzi)

- koncerty, wydarzenia artystyczne, wystawy, spotkania z artystami - funkcja kulturalna,
- noc muzeum, imprezy rekonstrukcyjne, Muzeum Twierdzy Kraków, historia Podgórze i jego mieszkańców, zwiedzanie, Rękawka, pikniki historyczne, pobyt w rekonstrukcjach z tamtych czasów - funkcja muzealna,
- lokalność i tematyka Podgórze,
- pikniki sąsiedzkie, warsztaty, miejsce dla społeczności lokalnej, dni sąsiedzkie, inicjatywy sąsiedzkie, integracja młodzieży - funkcja społeczna.

➤ **Wyniki z warsztatów i spotkania informacyjnego**

Dyskusje i prace warsztatowe przeprowadzone podczas spotkań konsultacyjnych pozwoliły na wypracowanie kolejno:

1. Listy wstępnych pomysłów na zagospodarowanie Fortu (lista wypracowana podczas otwartej burzy mózgów).

2. Zestawienia wytycznych do zagospodarowania Fortu ujętych w dwóch perspektywach: Co powinno się wydarzyć byśmy mogli mówić o sukcesie? Co nie powinno się wydarzyć byśmy mogli mówić o sukcesie?
3. Zestawienia uwag związanych z tematem zieleni wokół Fortu.
4. Zestawienia uwag związanych z ewentualną funkcją rekreacyjno-gastronomiczną.
5. Analizę +/- trzech potencjalnych funkcji fortu: muzealno-historycznej, kulturalno-artystycznej i społeczno-sąsiedzkiej (funkcje analizowane były przez pryzmat zgłaszanych wcześniej wstępnych pomysłów na zagospodarowanie Fortu).
6. Listy pomysłów i wytycznych związanych z ewentualnym łączeniem wybranych funkcji Fortu.

Poniżej zaprezentowane zostały zapisy wyników pracy uczestniczek i uczestników w wymienionych obszarach. Zapisy te uzupełnione zostały o krótkie podsumowanie obejmujące najważniejsze wnioski z przeprowadzonych warsztatów (oprac. A. Latocha):

WYTYCZNE DO ZAGOSPODAROWANIA FORTU

CO SIĘ POWINNO WYDARZYĆ BYŚMY MOGLI MÓWIĆ O SUKCESIE ?

- Fort pozostaje własnością publiczną.
- Zabytek zabezpieczony, w dobrym stanie.
- Pełni funkcje publiczne/ społeczne/ kulturalne, „żyje”.
- Jest odwiedzany, udostępniony.
- Konsensus społeczny co do funkcji obiektu.
- Znalezienie publicznego lidera (instytucji) opiekującego się zabytkiem i łączącego ustalone funkcje.
- Ciągła komunikacja miasto-mieszkańcy na temat fortu i następujących zmian.
- Znalezienie funduszy.
- Przemyślane prace, zrealizowanie wytycznych konserwatora.
- Fort traktowany jako element zespołu historyczno-krajobrazowego Twierdzy Kraków.
- Remont konserwatorski (z zachowaniem charakteru, struktury, kontekstu krajobrazowego fortu).
- Promocja obiektu jako wartości kulturowej o znaczeniu europejskim.
- Stworzenie stabilnego systemu finansowania, utrzymania i właściwego rozwoju funkcji obiektu i otoczenia.
- Stworzenie sposobu użytkowania fortu bezpiecznego dla mieszkańców Podgórzia i dla obiektu.

Wszystkie wymienione aspekty spotkały się z aprobatą większości uczestników spotkań. W tej perspektywie możemy więc mówić o osiągnięciu konsensusu.

CO SIĘ NIE POWINNO WYDARZYĆ BYŚMY MOGLI MÓWIĆ O SUKCESIE ?

- Nie może powstać przeciążenie funkcjonalne obiektu i terenu. (+)

- Nie może nastąpić wygenerowanie nowego i dodatkowego ruchu drogowego w obrębie wzgórza Lasoty. (+)
- Nie powinien powstać dodatkowy parking (ani naziemny ani podziemny). (+)
- Obiekt nie może zatracić swojej tożsamości i autentyczności. (+)
- Nie powinna być wybrana funkcja wymagająca dużych zmian w kubaturze (do dyskusji, co oznacza „duża zmiana w kubaturze”).
- Nie przekraczać chłonności adaptacyjnej obiektu. (+)
- Nie może zostać przerwane ewolucyjne, kontynuacyjne traktowanie zieleni (pytanie co oznacza ewolucyjne, kontynuacyjne).
- Nie powinno nastąpić zubożenie, porzucenie, zapomnienie obiektu. (+!)
- Nie powinno się sprzedawać i komercjalizować obiektu. (+!)
- Nie powinna nastąpić „disneylandyzacja” obiektu. (+!)

W nawiasach zanotowano uwagi i pytanie innych grup warsztatowych. Minus oznacza brak poparcia dla argumentu, plus poparcie dla argumentu, plus z wykrzyknikiem – entuzjastyczne poparcie dla argumentu.

WYTYCZNE DO TEMATU ZIELENI ORAZ FUNKCJI REKREACYJNO-GASTRONOMICZNEJ

CO Z TĄ ZIELENIĄ ?

- Zrobić inwentaryzację i projekt gospodarczy.
- Uściślić, o której zieleni mówimy, o jakiej działce mówimy. (!)
- Wykonać studium historyczno-kompozycyjne układu zieleni. (+)
- Zieleń pozostawiona powinna być utrzymywana (+, TAK)
- Zieleń powinna być utrzymywana wg standardów przyjętych dla całego zespołu zieleni fortecznej Twierdzy Kraków (stworzyć standard dla całej twierdzy).
- Nie wycinać starych drzew (przez jedną grupę przekreślone, przez inną dopisane 3xTAK! oraz hasło „nie wycinać”).
- Stworzyć osie widokowe. (+)
- Ograniczenie wycinki do gałęzi, które stwarzają zagrożenie.
- Zachować krajobraz warowny.
- Zrobić osie widokowe.
- Kosić.

Do podpunktów wymienione zostały główne argumenty. W nawiasach zanotowano uwagi i pytanie innych grup warsztatowych. Minus oznacza brak poparcia dla argumentu, plus poparcie dla argumentu, plus z wykrzyknikiem – entuzjastyczne poparcie dla argumentu.

JAK ODPOWIEDZIEĆ NA POTRZEBY RELAKSU I REKREACJI ?

1. Kawiarnia na tarasie (+ TAK) Wady: ograniczony czas otwarcia (sezonowość, biznes, opłacalność), infrastruktura, sanepid, pozwolenia. Zalety: widokowa kawiarnia, miejsce spotkań dla mieszkańców, klimatyczność miejsca.
2. Kawiarnia mobilna (- TAK) Wady: ingerencja w otoczenie budynku. Zalety: brak wad z pkt 1.
3. Fort jako miejsce relaksu: fitness, joga itp. (TAK)
4. Taras widokowy ogólnodostępny bez dodatkowej funkcjonalności.
5. Żywe muzeum, aktywne uczestnictwo.
6. Udostępnienie terenu wokół na imprezy np. plenerowe.
7. Podział na strefy.
8. Parter bardziej dostępny dla szerszej publiczności, piętra bardziej zamknięte.

Dopisek do pkt 1 i 2: ogólna wada – istnienie kawiarni doprowadzi do bardzo dużego wzmożenia ruchu związanego z obsługą (śmieci, toalety, zaopatrzenie) = obawy mieszkańców.

Do podpunktów wymienione zostały główne argumenty. W nawiasach zanotowano uwagi i pytanie innych grup warsztatowych. Minus oznacza brak poparcia dla argumentu, plus poparcie dla argumentu, plus z wykrzyknikiem – entuzjastyczne poparcie dla argumentu.

ANALIZA +/- POTENCJALNYCH FUNKCJI FORTU

FUNKCJA MUZEALNO-HISTORYCZNA	
„+” Mocne strony, zalety, szanse	„-” Ryzyka, ograniczenia, wątpliwości
<ul style="list-style-type: none">▪ Mała ingerencja w zabytek (lapidarium, punkt startowy do projektu „wieża techniki”)▪ Funkcja edukacyjna (zwiedzanie, spotkania, „żywe muzeum”)▪ Lapidarium jako sposób ekspozycji nowoczesnej i odpowiadającej współczesnym potrzebom (eksploracja, kontakt z rzeczywistością)▪ Możliwość właściwego połączenia z historycznym otoczeniem (półbastion VIII, relikty po Flak)▪ Możliwość wyeksponowania funkcji historycznej▪ Możliwość połączenia z obecnymi lub przyszłymi szlakami tematycznymi np. zabytki techniki, Twierdzy Kraków, architektury▪ Promocja poza dzielnicę i Kraków▪ Uwydatnienie ważności zabytku	<ul style="list-style-type: none">▪ Duża ingerencja w zabytek w przypadku klasycznego muzeum▪ Pokusa ograniczenia dostępności i ilości osób odwiedzających▪ Duża potrzeba dofinansowania, małe przychody▪ Ograniczenie innych możliwości obiektu (zwłaszcza dla lokalnej społeczności)

FUNKCJA KULTURALNO-ARTYSTYCZNA	
„+” Mocne strony, zalety, szanse	„-” Ryzyka, ograniczenia, wątpliwości
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Malownicze, ekspresyjne wnętrza ▪ Szansa na ekspozycje określonych artefaktów i dzieł sztuki ▪ Miejsce kluczowe w krajobrazie Podgórze – czytelność i koncentracja zainteresowania publiczności ▪ Charakterystyczna forma obiektu stanowiąca markę kulturową jako czytelny znak wydarzeń, „logo” ułatwiające rozpoznawalność miejsca kultury ▪ Charakter wnętrza generujących funkcje scenografii – czyli możliwość przedstawień z minimalną ilością publiczności bądź jedynie transmitowanych (streaming) ▪ Możliwość eksponowania specyfiki kultury i cywilizacji XIX w ▪ Możliwość mappingu z udostępnieniem elementów panoram historycznych ▪ Podatność do organizacji eventów bez konieczności „ciężkiej adaptacji” 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcje wymagające technologii (rampy, koncerty, nagłośnienie, ciężki sprzęt) ▪ Uciążliwość dla otoczenia i mieszkańców ▪ Masowość ▪ Niebezpieczeństwo zmiany (zatarcia tożsamości zabytku) ▪ Niebezpieczeństwo dyktatu warunków ekspozycji wrażliwych dzieł sztuki i artefaktów ▪ Niebezpieczeństwo przeciążenia funkcjami przy niektórych rodzajach wydarzeń kulturalnych

FUNKCJA SPOŁECZNO-SĄSIEDZKA	
„+” Mocne strony, zalety, szanse	„-” Ryzyka, ograniczenia, wątpliwości
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywizacja, integracja społeczności ▪ Zielony obszar – unikat w mieście ▪ Łącznik ludzi z pasją (militariów, architektury, techniki fortecznej) ▪ Duża dostępność – egalitarność ▪ Niskie koszty ▪ Przestrzeń do swobodnych spotkań ▪ Wzmocnienie tożsamości lokalnej i miejsce oddolnej edukacji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powielenie istniejącej funkcjonalności/ instytucji ▪ Odpowiedzialność za obiekt

POŁĄCZENIA (spis pomysłów, założeń oraz pytań dotyczący łączenia poszczególnych funkcji w formie)
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Wyeksponowanie funkcji historycznej – zabytkowej – muzeum</u> • Galeria sztuki (cykliczne czy stałe?) • Pracownie-galerie artystyczne (biznes czy misja?) • Mix funkcji z uwzględnieniem podziału na piętra • Funkcje społeczne: spotkania lokalnej społeczności (stałe czy cykliczne?) • Mobilna, sezonowa funkcja gastronomiczna • Teatr elżbietański (duża ingerencja w strukturę zabytku) • Kameralne imprezy kulturalne (jako alternatywa/ przeciwwaga do powyższego) • Multimedialne prezentacje, mapping • Żywe muzeum pozwalające się wczuć w żołdaka • Punkt widokowy z opisem tego, co widać

POMYSŁY NA FORT

Lista pomysłów zgłoszonych w ramach luźnej dyskusji prowadzonej na podsumowanie spotkania informacyjnego. Pomysły te, z powodu ograniczeń czasowych, nie były szczegółowo omawiane. Analizowano je łącznie w ramach powyższego zestawienia „plusów i minusów” dla poszczególnych funkcji fortu. Dwa z poniższych pomysłów zostały szczegółowo opisane przez uczestników i zaprezentowane mieszkańcom i mieszkankom w formie pisemnej (pomysł „wieża techniki” grupy Rawelin oraz pomysł multifunkcyjnego obiektu z funkcją teatralną)

- Wieża techniki
- Brama/ wrota do twierdzy
- Lapidarium
- Teatr szekspirowski (oraz inne przedsięwzięcia teatralne, teatr KTO)
- Miejsce spotkań społeczności lokalnej
- Pracownio-galeria, miejsce artystyczne
- Żywe muzeum (pomysł inspirowany zagospodarowaniem fortu w Świnoujściu).

8. Wnioski z konsultacji społecznych

W ciągu dwóch spotkań udało się osiągnąć konsensus w kilku kluczowych kwestiach dotyczących przyszłości Fortu. Poniżej zaprezentowane zostały najważniejsze wnioski z konsultacji społecznych na temat zagospodarowania Fortu:

- Uszanowanie, wyeksponowanie oraz troska o wartość i znaczenie historyczno-architektoniczne obiektu. Wszelkie działania związane z zagospodarowaniem Fortu „Św. Benedykta” powinny być prowadzone z uwagą na unikalność obiektu. Wszelkie prace remontowe i adaptacyjne powinny być prowadzone, tak by nie naruszyć konstrukcji i struktury obiektu. Obiekt powinien zachować swoją tożsamość, autentyczność oraz wartość historyczną i architektoniczną oraz powinien być traktowany jako element zespołu historyczno-krajobrazowego Twierdzy Kraków. Przyszłe funkcje obiektu powinny eksponować wspomnianą wartość i znaczenie historyczne oraz pozwalać na działania edukacyjne czy upamiętniające.
- Fort „Św. Benedykta” powinien pozostać własnością publiczną (Gminy Miejskiej Kraków). Powinien zostać ustanowiony „lider” – instytucja publiczna opiekująca się obiektem oraz jego użytkowaniem w przyszłości. Przyszłe funkcje obiektu powinny odpowiadać na potrzeby społeczności.
- Fort powinien być miejscem otwartym i dostępnym. Przyszłe funkcje obiektu powinny zakładać jego dostępność dla lokalnej społeczności oraz osób przyjezdnych.
- Minimalizm i uszanowanie otoczenia społeczno-krajobrazowego. Należy wziąć pod uwagę apele mieszkańców dotyczące powstrzymania się od generowania nadmiernego, dodatkowego ruchu wokół obiektu. Miejsce jest dobrze skomunikowane, a na przyległych ulicach istnieje możliwość utworzenia miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami. Osoby uczestniczące w konsultacjach podkreślały też, że

nowe funkcje obiektu powinny mieć charakter bliższy kameralnemu niż masowemu. Jest to związane z wyjątkowością miejsca (otoczenia Fortu), z pojemnością samego obiektu oraz z potrzebami okolicznych mieszkańców (obawy przed tłumem, hałasem, zaśmieceniem itp.).

- Nowoczesna multi-funkcjonalność. Fort w przyszłości nie powinien się ograniczać do jednej, dominującej funkcji. Mieszkańcy i mieszkanki widzą zarówno potrzebę jak i możliwość synergicznego i symbiotycznego łączenia funkcji muzealno-historycznych z funkcjami kulturalno-artystycznymi i społecznymi.
- Trwałość i stabilność. Konieczne jest stworzenie stabilnego systemu finansowania, utrzymania i właściwego rozwoju funkcji obiektu i otoczenia.
- Powrót do tematu zieleni. Rekomenduje się przeprowadzenie inwentaryzacji zieleni wokół Fortu wraz z projektem gospodarki zielenią.

Fort jest obiektem unikatowym w Krakowie i niezwykle rzadkim w Polsce. Wszelkie funkcje współczesne powinny rozwijać się w zastanych kubaturach fortu. Należy przyjąć społecznie użyteczną, akceptowalną i korzystną wizerunkowo funkcję obiektu jako wzorcowej inwestycji Gminy Miejskiej Kraków. Adaptacja ta winna być zgodna z obowiązującymi decyzjami i strategiami miejskimi, regionalnymi, krajowymi i tendencjami ochrony zabytków tej klasy. Powinna zostać zapewniona korzyść społeczna rozumiana także w kategorii ekonomii społecznej oraz wzrostu kompetencji kulturalnych i ekologicznych. Wszelkie prace w obrębie zabytku powinny uwzględniać optymalizację zastosowanych sił i środków.

Całość projektu powinna odpowiadać zasadzie "Primum non nocere" - "Przede wszystkim - nie szkodzić!".

9. Podsumowanie

Przeprowadzone konsultacje społeczne pozwoliły zapoznać się z pomysłami i oczekiwaniami mieszkańców dotyczącymi zagospodarowania Fortu Nr 31 „Św. Benedykt”. Mieszkańcy wskazywali nie tylko elementy zagospodarowania obiektu, jakich oczekują, ale również elementy i działania przez nich niepożądane.

Niskonakładowa i proekologiczna adaptacja Fortu czyniłaby z niego ośrodek promocyjny, wieńczący i ukazujący wszelkie starania władz Miasta oraz społeczników, naukowców, teoretyków i praktyków, w perspektywie historycznej i współczesnej.

Wniesione przez mieszkańców uwagi oraz postulaty, będą również rozpatrywane w ramach swoich kompetencji przez jednostki Urzędu Miasta Krakowa.

10. Załączniki

Załącznik Nr 1 – Protokół ze spaceru badawczego

Załącznik Nr 2 - Protokół ze spotkania informacyjnego

Załącznik Nr 3 – Protokół z warsztatów planowania partycypacyjnego

Załącznik Nr 4 - stanowisko Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN w przedmiocie zagospodarowania Fortu

Załącznik Nr 5 - Koncepcja zagospodarowania Fortu jako Multi Tower

Załącznik Nr 6 - Wyniki ankiet